

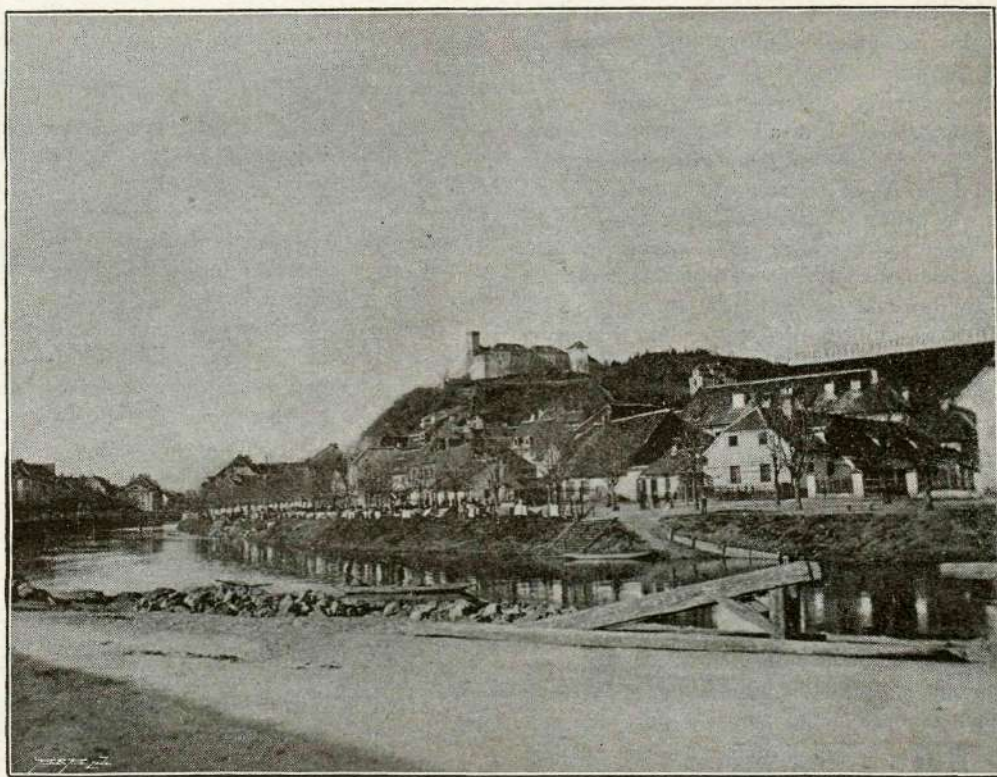
mislili niso na svojo narodnost. — Istega leta je dovršil svoje medicinske študije.

Drugo leto ga je ruska akademija poslala na Bolgarsko, da bi pregledal samostanske knjižnice, zbral stare listine in narodne pesmi ter sestavil slovnico bolgarskega jezika. — To potovanje je bilo težavno, ker ravnokar se je bil dokončal rusko-turški boj.

Ruske čete so se vračale domov, povsodi je bilo vse opustošeno, povsodi nemir, nered, lakota in kolera; po deželi so se klatili razbojniški hajduki. — Omikani stanovi, ki bi ga lahko podpirali, izselili so se večinoma na Rusko, drugi so

ga pa sprejemali mrzlo in z velikim nezaupanjem. Ne, da bi ga podpirali, še skrivali so pred njim rokopise in knjige. Večkrat se ga je že hotela polotiti obupnost, da bi vse vrgel v stran in se vrnil domov, vendar navdušenje je vselej zmagalo. Naposled si je pridobil vendar-le zaupanje in naklonjenost pri bolgarskih domoljubih in navzlic oviram zbral mnogo podatkov za zgodovino in jezik bolgarski.

Meseca vinotoka l. 1831. se je vrnil v Moskvo in začel urejati nabrano tvarino. Ali njegove nade so ga hudo prevarile. Svoje spise je izročil akademiji, a tam so obležali, in šele po njegovi smrti so prišli nekateri na svetlo.

Ljubljana po potresu: Št. Jakopski ^{breg} trg.

Venelin je vsled tega zelo obubožal, toda peresa le ni odložil. Spisal je mnogo zgodovinskih in jezikoslovnih člankov, pa tudi večjih samostalnih del. — Umril je šele 37 let star v Moskvi l. 1839. Na njegov grob so bolgarski rodoljubi postavili pomenljivi napis: „On je svetu obudil spomin na pozabljeni, pa nekdanj slavni in mogočni bolgarski narod, in živo je hrepenel videti njegov preporod.“

V resnici je Venelin obudil bolgarski narod iz smrtnega spanja ter seznanil ž njim omikani svet. Njegova dela sicer dandanes nimajo skoro nikakošne znanstvene vrednosti, a takrat so imela velik uspeh. — Ostroumja in marljivosti mu sicer ni nedosta-

jalo, toda prevelika ljubezen do narodnosti in preživahna domišljija ga je pogostoma zapeljala od resnice.

V obče opazamo to napako skoro pri vseh slovanskih preporoditeljih, zaradi česar jih vendar ne moremo grajati, ako se postavimo na njihovo stališče. Slovanska znanost še ni bila tako razvita, kakor je dandanašnji, navdušenje je bilo veliko in potrebno, ker nasprotniški napadi so bili tudi strastni, in brez takega navdušenja se ne bi mogle odstraniti silne ovire, ki so prečile narodno prebujenje.

Venelin je bil romanist, zgodovinar, narodopisec, jezikoslovec in časnikar ob enem. On je prvi znanstveno obdeloval bolgarski jezik in zgo-